

Folketingssekretæren

Januar 1978

Bilag 2

Om motiverede dagsordener

Adgangen til at fremsætte et med grunde understøttet forslag om overgang til næste sag på dagsordenen – forslag om motiveret dagsorden, som det nu kaldes i forretningsordenen – har været hjemlet fra først af i begge tings forretningsordener.

Forbilledet var den adgang, der i Frankrig var til at slutte forespørgselsdebatter, der foregik uden for den egentlige dagsorden, med en motiveret overgang til dagsordenen (i modsætning til en simpel overgang til dagsordenen).

Da man her i landet ikke kendte til forhandlinger uden for dagsordenen, måtte man lade dagsordensforslag munde ud i et forslag om overgang til næste sag på dagsordenen.

I modsætning til, hvad tilfældet var i Frankrig, fastsattes det, at forslag om overgang til næste sag på dagsordenen skulle kunne fremsættes *under enhver forhandling*, altså ikke alene under forespørgselsdebatter, men også under behandlingen af lovforslag og beslutningsforslag.

Vedtagelse af et forslag om overgang til næste sag på dagsordenen betyder *afslutning* af den forhandling, som har fundet sted, men det betyder tillige, at andre foreliggende forslag om overgang til næste sag på dagsordenen, hvorom der endnu ikke er stemt, dermed er *bortfaldet*. Sker vedtagelsen under behandlingen af et lovforslag eller et beslutningsforslag, betyder det tillige, at *selve det forslag, hvortil dagsordensforslaget er knyttet, anses for bortfaldet*.

Denne virkning af en overgang til næste sag på dagsordenen understregedes oprindeligt ved, at bestemmelsen om dagsordensforslag (indtil 1918) var anbragt i tilslutning til reglerne om *afvisning*.

I øvrigt må et dagsordensforslags indhold, der sædvanligvis indeholder henstillinger til regeringen eller udtaler tingets billigelse eller misbilligelse af regeringens politik, opfattes som et *beslutningsforslag*, der er affattet i en særlig form.

Forretningsordenens regler om motiverede dagsordener er i tidens løb ændret i forskellige henseender, ligesom praksis med hensyn til forhandling og afstemning om dem er ændret, jfr. nedenfor.

1. Oprindeligt var der ikke mulighed for at fremsætte den type dagsordensforslag, der går ud på, at tinget *fortsætter behandlingen af den foreliggende sag*. Hjemmelen hertil indførtes i 1947, efter at formanden i nogle tilfælde havde accepteret denne form i praksis. Begrundelsen herfor var ønskeligheden af at kunne vedtage forslag om motiveret dagsorden, som udtrykte tillid til regeringen, under behandlingen af et *lovforslag*, uden at vedtagelsen medførte bortfald af lovforslaget.

Ændringen tog ikke sigte på dagsordensforslag i tilslutning til *forespørgsler*, der fortsat gik ud på, at tinget gik over til næste sag på dagsordenen. I den seneste tid er der imidlertid også under forespørgsler forekommet dagsordensforslag, der munder ud i »fortsætter tinget behandlingen af forespørgslen«. Da forretningsordenens ord ikke er helt klare på dette punkt, har formanden ikke følt sig beføjet til at afvise disse dagsordensforslag, men en tydeliggørelse af reglerne er påkrævet, jfr. nedenstående ændringsforslag, hvorefter forslag om motiveret dagsorden altid skal gå ud på, at tinget går over til næste sag på dagsordenen.

2. Langt tilbage har den praksis været fulgt, at der ikke kunne stilles *ændringsforslag* til dagsordensforslag, men i 1918 indsattes en udtrykkelig regel om adgang hertil, jfr. den nuværende § 24, stk. 2: »Til et forslag om motiveret dagsorden kan der under forhandlingen skriftligt stilles ændringsforslag og underændringsforslag.«

Det bør imidlertid overvejes at vende tilbage til den tidligere praksis og indføre en regel om, at ændringsforslag til dagsordensforslag ikke kan stilles. En sådan regel kan